

III. GRĀMATU UN MEDIJU RECENZIJAS

Maija Pozemkovska

Latvijā izdotās grāmatas par medicīnas vēsturi (2020)

Ieva Lībiete (sastādītāja)

Ādas. Tetovētas ādas preparātu kolekcija

Rīgas Stradiņa universitātes Anatomijas muzejā

Ilustrators: Kristians Brekte

Rīga: Rīgas Stradiņa universitāte, 2020.

78 lpp.

ISBN 978-9934-563-68-3

Katalogs veltīts tetovētas ādas preparātu kolekcijai, kas veidota Anatomikumā laika posmā no 1921. līdz 1932. gadam. Mūsdienās tā ir reta liecība par tetovēšanās praksi Latvijas teritorijā 20. gadsimta sākumā. Vienlaikus šī kolekcija rosina uzdot jautājumus: kādēļ anatomi vēlējušies preparēt, iekonservēt un muzejā eksponēt tetovētu ādu; kas bijuši šie cilvēki, kuru āda saglabāta?

Izdevums tapis ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu.

Juris Salaks, Bruno Gemmi, Gatis Didrihsons

The Homecoming. Roche in Riga: A Historic Remediation

Design: Alexey Murashko

Basel: Alexander L. Bieri, Editiones Roche, 2020.

172 pages.

ISBN 978-3-90770-97-9

In 2016 the pharmaceutical company F. Hoffmann-La Roche AG (Roche) had the opportunity to return the first modernist building erected by the company into its ownership. That building is at Miera street 25 in Riga. The Riga project – started in 1928 with the hope of supplying the Soviet Union – marks a watershed moment for the self-conception of Roche as

an ultra-modern company. The incredible history of the Aronstamm family – persecuted first by the communists and later by the third Reich – offers a glimpse into the unbreakable loyalty to the company of some of Roche's bravest and most resilient managers. The book explains the history behind this unique building and the Riga affiliate as well as the meticulous restoration process.

Ieva Ančevska

Latviešu dziedināšanas tradīcija

Rīga: Zinātne, 2020.

432 lpp.

ISBN 978-9934-549-92-2

Dr. philol. Ievas Ančevskas pētījuma objekts ir latviešu dziedināšanas tradīcija, tajā izmantotie līdzekļi un metodes. Autore galveno uzmanību pievēršusi tradīcijai, kas tiek kopta un pārmantota no paaudzes paaudzē. Tautas dziedināšanas tradīcija līdz šim Latvijā ir samērā maz pētīta. 19. gs. beigās tikuši vākti tautas dziedniecības materiāli, savukārt dziedināšanas tradīcijas pētīšanai pievērsies un nozīmīgākos pētījumus šajā jomā veicis ievērojamais ārsts, vēlākais Latvijas Universitātes profesors Jēkabs Alksnis. 20. gs. sākumā tautas dziedniecības tradīciju pētījis arī farmakologs Jānis Kupcis, savukārt ārsts un medicīnas vēsturnieks Pauls Stradiņš savācis nozīmīgu tautas dziedniecības materiālu kolekciju, kas veido Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja krājuma pamatu.

Lia Guļevska

Sirds cilvēks. Romans Lācis

Rīga: Jumava, 2019.

232 lpp.

ISBN: 978-9934-203-86-2

Rīgas Stradiņa universitātes profesora Romana Lāča vadītā komanda bija pirmā Latvijā, kas 2002. gadā veica sirds transplantāciju. R. Lācis īstenojis vairāk nekā 5000 dažādu sirds operāciju, bijis ilggadējs Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Sirds ķirurģijas centra vadītājs un gadiem skolojis topošos ārstus. Viņš ir arī veidojis RSU Absolventu asociāciju un bijis pirmais tās vadītājs. Grāmatā iekļauti 15 stāsti – ne vien sarunas ar grāmatas varoni, bet arī pacientu atmiņas un zīmīgākās profesora runas un raksti.

Anatolijs Danilāns, Pēteris Strubergs

Dakteri un šamaņi

Rīga: Jumava, 2019.

134 lpp.

ISBN: 978-9934-203-88-6

Profesora gastroenterologa Anatolija Danilāna un ceļotāja Pētera Struberga grāmata “Dakteri un šamaņi” veidota kā dialogs par zinātnisko medicīnu un tautas dziedniecību.

Jāzepe Baško

Starp debesīm un zemi

Rīga: Autorizdevums, 2020.

182 lpp.

ISBN: 978-9934-230-11-0

Nekas dzīvē nenotiek tāpat vien. Šī nav grāmata par medicīnas vēsturi, taču tās redaktors un sastādītājs ir ģenerāļa Jāzepa Baško (1889–1946) mazdēls – RSU profesors, izcils ķirurgs Jāzepe Baško. Grāmatas pamatā ir lidotāja un vēlākā Latvijas aviācijas komandiera Jāzepa Baško memuāri par viņa gaitām Pirmā pasaules kara gados. Memuāri pirmo reizi pie lasītājiem nonāca 1939. gadā. Ar nosaukumu “Virs ienaidnieka zemes” tie tika publicēti laikrakstā “Brīvā Zeme”. Grāmatas informatīvo materiālu papildina unikāli fotoattēli no Baško ģimenes arhīva un Latvijas Kara muzeja krājuma.

Maija Pozemkovska

*Dr. med., Rīgas Stradiņa Universitātes Medicīnas vēstures institūts, Latvija /
Institute of the History of Medicine at Rīga Stradiņš University, Latvia*